

PROGRAM 2019 - 2023 SANDNES VENSTRE.

Vedtatt på medlemsmøte i
Sandnes 14.05.2019

VENSTRE

Program

Sandnes Venstre 2019-2023

Frihet for den enkelte – ansvar for hverandre

Venstre setter mennesker foran systemer. Vi tror at større mangfold og individuell frihet vil gi et mer medmenneskelig samfunn. Vår politikk bygger på sosialliberale verdier, som forener frihet for den enkelte, med ansvar for fellesskapet og hverandre. Venstres politikk bygger på et helhetssyn, uavhengig av særinteresser. Vi mener at lokaldemokratiet må være bærebjelken i et levende folkestyre, og at interesseorganisasjoner gir viktige innspill. Venstre vil at viktige avgjørelser skal tas av folkevalgte i åpne prosesser og på lavest mulig nivå. Venstre er et framtidsoptimistisk miljøparti. Samtidig tar vi verdens miljøproblematikk på alvor. Vi mener at politiske avgjørelser må være langsiktige med tanke på naturens bæreevne og framtidige generasjoner. Dette gjelder også i Sandnes kommune. Framtida er sosialliberal og grønn!

Næringsliv

For at Sandnes kommune også i fremtiden skal være en god kommune å bo i, er det viktig at næringslivet har gode rammer for sin virksomhet. En bærekraftig utvikling innebærer også fokus på «kortreiste» arbeidsplasser – dette er godt for miljøet og gir lojale arbeidstakere. De kommunale virkemidlene er begrensede, men det er viktig at kommunen er en aktiv pådriver sammen med regionale og statlige enheter for å gjøre etableringer i kommunen så enkle som mulig.

De fleste bedriftene starter i det små, basert på gode ideer og initiativ hos enkeltmennesker. Disse initiativene må tas godt imot av kommunen slik at de ikke hindres av byråkratiet.

En betydelig del av verdiskapingen i Sandnes skjer gjennom landbruket. Nye Sandnes vil bli landets fjerde største landbrukskommune. Sandnes Venstre vil legge forholdene til rette for at landbruksnæringen kan videreutvikles. Det er viktig med jordvern slik at landbrukets evne til fremtidig verdiskaping ikke forringes av kortsiktige gevinster til utbyggingsformål.

Også for «Nye Sandnes» er det mange spennende muligheter innenfor reiseliv og turisme med gjester fra både Norge og utlandet. Det er viktig at vi satser på den delen av turismen som er mest mulig bærekraftig og som bidrar til verdiskaping lokalt. Den nye kommunen vil ha både nasjonale og internasjonale reisemål i tillegg til mange flotte destinasjoner som kan utvikles av det lokale næringsliv og andre aktører.

En satsing på turisme må være kunnskapsbasert og kommunen bør lage gode arenaer for kunnskapsoverføring og nettverksbygging mellom aktørene.

Sandnes Venstre vil at:

- Sandnes kommune skal være en ja-kommune for både eksisterende og nyetablerte små og mellomstore bedrifter.
- handels- og servicenæringen fortsatt skal være en viktig næring i Sandnes. Det er viktig at kommunen evner å drive byutvikling på en slik måte at man styrker driftsgrunnlaget i sentrum. Det er foretatt store investeringer i Langgata og de tilstøtende kvartalene må prioriteres.

- bedrifter som ønsker å være i Sandnes gis tilbud om erstatningstomter innen kommunen.
- det fortsatt skal være god tilgang på parkeringsplasser i sentrum, men at byen er først og fremst til for mennesker. Gjennom å lage gode uterom og plasser der folk trives kan vi sikre et levende sentrum som igjen skaper gode opplevelser og arbeidsplasser.
- effekten av bomringen rundt sentrum skal overvåkes nøye. Hvis det viser seg at den medfører stor handelslekkasje til kjøpesentre utenfor ringen må bomringen eller takstene endres.
- Sandnes kommune skal være en aktiv pådriver for utvikling og bruk av «smarte» tjenester (eksempelvis innen helsevesen, omsorgsboliger og opplæring) som igjen kan ha et potensial utover regionen og landet.
- kommunen skal satse på utvikling av næringsareal som ligger til sjø. Byggingen av den nye havneparken vil gi et spennende område som bør være egnet for næringsdrift.
- Sandnes kommune skal være en aktiv pådriver for jordbruksutvikling i kommunen og sikre fortsatt næring og forskning, samt legge til rette for etablering av ny næring knyttet til landbruk, mat og gårdsturisme. Landbruket er en varig verdiskaper som må sikres gode kår.
- kommunen aktivt samarbeider med nabokommuner om næringsutvikling og andre naturlige tjenester og tiltak.

Miljø og byutvikling

Vi i Sandnes har en fantastisk natur rundt oss. Den har lagt grunnlaget for velferden vår. Men naturen er sårbar. Sandnes Venstre vil derfor ta vare på miljøet. Vi vil gjøre det lettest og billigst å leve miljøvennlig. Vi vil ha en bærekraftig byutvikling der miljø og vekst går hånd i hånd. Sandnes Venstre ønsker en høy utnyttning av områdene langs kollektivaksen, samtidig som det opprettholdes kort vei til turområder. Vi vil også satse på grønn teknologi og tiltak basert på lav energibruk og fornybar energi.

Sandnes Venstre vil:

- jobbe for et bedre kollektivtilbud generelt, spesielt mellom bydelene og sentrum.
- jobbe for forsøksordning med å reise kollektivt for 10 kr jf Haugalandsprosjektet.
- arbeide for at det ikke skal føres opp nye anlegg for vindkraft i kommunen.
- jobbe for at staten skal ta et økt ansvar for kollektivsatsing og veibygging lokalt, for å gjøre oss mindre avhengig av bompengefinansiering.
- jobbe for en mer sosialt rettferdig rushtidsavgift.
- at videre bolig- og næringsutbygging skal prioriteres langs kollektivaksen.
- ha gode turstier i alle bydeler.
- fortsette utbygging og opprusting av sykkelveier.
- forlenge sykkelveien fra Stavanger videre til Bryne.
- sikre brøyting av sykkelveier.
- at alle kommunale bygg skal være mest mulig miljøvennlige, eksempelvis gjennom bruk av solceller, jordvarme eller fjernvarme.
- ha sterkere krav om miljøsertifisering ved kommunale innkjøp av varer og tjenester
- sikre store nok grønt- og friområder i alle bydeler.
- sørge for hurtiglading til elbiler og el-kjøretøy i sentrum.
- sikre tilgang til landstrøm ved Sandnes Havn for å bidra til en enda mer miljøvennlig sjøtransport.
- åpne hele Storånå, fra Stokkelandsvannet til Gandsfjorden.

- at kommunen skal legge til rette for aktivt bruk og vedlikehold av «signalbygg» og viktige bygninger i Sandnes for å bevare byens historiske identitet.
- drive aktivt vern av matjord.
- ha forpliktende planer i kommunen for reduksjon av klimagassutslipp.
- at alle nybygg med biloppstillingsplasser skal ha opplegg for el-biler og sykkelparkering under tak.
- bevilge beløp for støtte til ladeanlegg i sameier og borettslag.
- at byggeprosjekter i sentrum skal planlegges for sosialt liv og/eller handel på gatenivå.

Kunst, kultur og idrett

Kulturtilbudet i Sandnes er med på å gi folk noe å leve for, i tillegg til noe å leve av. Kulturen løfter kvalitet, fremmer dialog og skaper aktivitet. Kulturinstitusjoner er viktige arenaer for demokrati, fellesskap og forståelse på tvers av skillelinjer. Derfor vil Sandnes Venstre ha et levende og lokalt forankret kulturliv i kommunen. Kulturlivet må ha tilgang på lokaler, mennesker og ressurser, og det må være rom for både brede og smale kulturuttrykk i kommunen.

Frivilligheten spiller en avgjørende rolle i å skape gode lokalsamfunn med rom for alle. Frivillige organisasjoner gjør en uvurderlig innsats i å ta vare på de som har det vanskelig, og gir folk mulighet til å bruke sin fritid og sine evner til det beste for sine medborgere. Dette vil Sandnes Venstre hegne om og støtte oppunder.

Idrettslag og idrettsarenaer er viktige sosiale møteplasser for innbyggerne, og idretten må sikres en sentral plass i kommunens planer. De aller fleste barn og unge er innom et idrettslag i oppveksten. Idretten er derfor en viktig arena for å etablere vennskap, skape tilhørighet og sosial trening.

Gjennom idretten etableres det gode vaner for regelmessig fysisk aktivitet som varer hele livet, og dette utgjør en betydelig folkehelsegevinst både på kort og lang sikt. Idrettsanlegg er grunnlaget for idrettsaktivitet, og Sandnes Venstre vil derfor satse på fortsatt utbygging av idrettsanlegg som en viktig forutsetning for at idretten skal kunne tilby aktivitet til de som vokser opp i kommunen vår.

Kulturminnevern er både kulturvern og miljøvern. Det er viktig både for kommuneidentitet og trivsel å ta vare på bygninger, bygningsmiljøer, kulturlandskap og vegetasjon, både i sentrum og utover i kommunen.

Sandnes Venstre vil:

- ta vare på Langgata sine historiske kvaliteter og legge til rette for økt bruk.
- at Sandnes kommune skal være åpen for å samarbeide med Stavanger kommune om et mulig kommende «folkebad».
- gradvis bygge svømmehaller for å dekke behovet.
- ha flere tur- og sykkelstier, som er gode folkehelse tilbud.
- sikre nok treningsarealer til at barn og unge kan holde seg fysisk aktive.
- at kommunen skal gi Sandnes idrettsråd økonomisk støtte til en heltidsstilling
- jobbe for å etablere konkurranseanlegg på nasjonalt nivå for håndball, volleyball og innebandy.
- følge og benytte kommunedelplanen «Aktive Sandnes» som grunnlaget for videre satsing og utbygging av idretts- og friluftslivs anlegg.
- arbeide for å øke tilskuddet til idrettslagene for å sikre at barn og unge kan delta i lagenes aktiviteter uten for høye egenandeler.
- øke driftstilskuddet til Sandnes Bibliotek for å gi rom for mer aktivitet.
- videreutvikle Sandnes bibliotek som arena for offentlig samtale og debatt.
- at Sandnes skal øke satsingen på kulturliv i kommunen.
- jobbe for flere plasser i Kulturskolen.
- at folk som driver med amatørkultur skal ha tilgang til øvingslokaler med god standard, akustikk og lagerkapasitet.
- at kommunen skal sikre Sandnes kunst- og kulturhus økonomi til god drift.
- ta vare på ungdomskafeen L54 med kulturaktiviteter.
- utvide driftstilskuddet til frivillige lag og foreninger, og gjøre søknadsprosessen enklere.
- at det skal være enkelt og forutsigbart for kulturlivet å ha arrangementer i offentlige arealer.
- at det skal arbeides for å etablere en større permanent innendørs Livescene i Sandnes.

- bidra til støtte for å ta vare på verneverdige bygninger, og opprette en egen vernepris.

Samferdsel

Nord-Jæren trenger et framtidsrettet transportsystem som kan dekke både boliger, bedrifter og framtidige utbyggingsområder. Dette handler om samspill mellom sykkel, bil, høyverdige kollektivtilbud og trygge gangveier.

Sandnes Venstre vil:

- gjøre det enkelt og rimelig å bruke kollektivtransport.
- jobbe for at Staten skal ta et økt ansvar for kollektivsatsing og veibygging lokalt, for å gjøre oss mindre avhengig av bompengefinansiering.
- at E39 blir utvidet til fire felt forbi Ålgård hvor ett av feltene reserveres til kombinert kollektiv og tungtransport.
- utrede muligheter for utnyttelse av Ålgårdbanen for en skinnegående løsning.
- ha maks ti minutter mellom avgangene på de mest trafikkerte bussrutene.
- ha høyest mulig utnyttelse av alle arealer som ligger nært til kollektivtraséene.
- arbeide for forsøksordning med å reise kollektivt for 10 kr jfr. Haugalandsprosjektet.
- etablere flere parkeringsplasser ved viktige knutepunkt i kollektivtrafikken i randsonene av sentrum.
- flere avganger tilpasset den lokale trafikken mellom Sandnes og Stavanger.
- Jobbe for nytt togstopp ved Lura.
- bygge ut flere hurtigladestasjoner for elektriske biler og elsykkel i sentrum.
- sikre at utbygging av kollektivtilbudet mellom universitetet, nytt sykehus og flyplassen kobles på planlagt bussway på en måte som gjør det enkelt for innbygger i Sandnes å nå fram til alle disse destinasjonene.
- videreutvikle Sandnes som sykkelby ved å:
 - sørge for sykkelvei gjennom sentrum og fram og til bake mellom kontorarbeidsplasser og boligområder.
 - legge til rette for sykkelshop parkering/service på ruten.

- gjøre det enklere å ta med sykkel på lokaltog/buss.
- gi alle med ungdomskort gratis tilgang til bysykkelen.

Skole og oppvekst

Sandnes vokser og nesten hver fjerde innbygger er under 17 år. Dette gjør at skolene og barnehagene i kommunen må vokse i takt med befolkningen. Sandnes Venstre ønsker at skolene og barnehagene skal være en plass for læring og en plass for fellesskap. Skolene i Sandnes skal sette kunnskap og respekt mellom elever og lærere i sentrum.

For at Sandnesskolen skal bli så bra som vi vil, trenger også lærerne gode arbeidsforhold. Barn lærer mer når de har det bra. En god skole er en skole der barna trives. Alle barn fortjener lærere som gir dem mulighet til å skape sin egen fremtid.

Skolelederne i kommunen må ha stor tillit til å styre egen skoles utvikling.

Sandnes Venstre vil:

- sikre god kvalitet og nok kvalifisert personale i barnehager og SFO.
- styrke tidlig innsats i barnehagene spesielt rettet mot språk, kommunikasjon og atferd.
- ha en god skolehelsetjeneste for alle elevene i kommunen.
- at alle skoler og barnehager skal ha et godt inneklima.
- at alle skoler skal ha uteområder som legger opp til aktivitet.
- prioritere skoler i nærmiljøene, og spesielt se på behovet for skoleplasser i sentrum.
- legge vekt på at fremmedspråklige i skoler og barnehager lærer norsk og får kjennskap til norsk kultur og levesett.
- utfordre skolene til å inngå avtaler med Ungt Entreprenørskap med sikte på å starte elevbedrifter.
- at skolene skal kunne brukes som møtesteder i bydelene også utenom vanlig undervisning.
- bygge flere studentboliger i Sandnes sentrum med god tilgang til kollektivtransport.
- ha et eget mobbeombud for Sandnes.

- at alle elever i kommunen sikres et godt tilbud om svømmeopplæring med varighet på minimum et år.
- arbeide for fleksible åpningstider i barnehager med makstid per døgn og uke.
- sikre mangfold av barnehager med ulik profil og en blanding av offentlige og private aktører.
- at kommunen skal drive aktiv rekruttering for å sikre seg de beste lærerkreftene.
- sikre at lærere som ønsker det får tilbud om videreutdanning.
- sørge for tett oppfølging av nytilsatte lærere.
- styrke skolelederrollen med utdanning og videreutdanning for rektorer.
- redusere byråkratiet i skolen.
- legge til rette for mer innovasjon, kreativitet og teknologi i skolen.
- styrke de praktisk-estetiske fagene.
- styrke lærer og skolelederens digitale kunnskaper.
- sikre en bedre overgang fra barnehage til barneskole, ungdomsskole og videregående skole.
- gjøre det enklere å vente et år med skolestart.
- gi lærerne større frihet til selv å velge om de vil gi lekser basert på en pedagogisk tilnærming.
- stille krav om at leksene må være tilpasset elevene.
- etterspørre evaluering av bruken av lekser.
- sørge for flere faggrupper inn i skolehelsetjenesten (som psykologer).
- styrke skolebibliotekene.
- heve kvaliteten på tilbudet ved innføring av rammeplan for SFO.
- sørge for søskenmoderasjon og egne ordninger for lavinntektsfamilier.
- samarbeide med kulturskolen og frivillige organisasjoner for å utvide aktivitetstilbudet i SFO.

Helse, omsorg og sosiale tjenester

Venstre mener at du som bor i Sandnes har krav på gode helse- og omsorgstjenester, som er tilpassa den enkeltes behov og ønsker, og som er tilgjengelige når de trengs.

Det blir stadig flere innbyggere over 80 år i Sandnes: 46% flere om 8 år. Dette betyr at Sandnes kommune må satse mer på eldreomsorg.

Sandnes Venstre vil:

- prioritere forebyggende tiltak for god psykisk helse hos barn, ungdom og studenter.
- styrke tiltak for å oppdage og behandle skolevegring.
- gi barnevernet nok ressurser til å følge opp risikobarn.
- opprette flere helsesjukepleierstillinger, slik at de kan være mer til stede på den enkelte skole.
- gi alle barn muligheter til å delta i fritidsaktiviteter.
- vurdere kommunale stimuleringsiltak for å få flere fastleger i Sandnes.
- at alle som trenger omsorg, skal få tjenester som er tilpassa den enkeltes behov, og få bo i egen bolig så lenge de kan.
- at eldreomsorgen skal få en balansert utbygging i takt med de økte behovene, og med tilbud på alle omsorgsnivå - både eldresentrene, hjemmetjenester, bofellesskap for aldersdemente og sykehjem.
- at kvalitet alltid må gå framfor driftsform i helse- og omsorgstjenestene.
- bygge flere kommunale boliger i tråd med boligsosial handlingsplan, for personer med nedsatt funksjonsevne.
- styrke ettervernet i kommunen ved å bygge flere boliger til løslatte fra fengsler samt rusavhengige, dette vil skape verdigere boforhold og gi grobunn for en lettere tilbakeføring til samfunnet enn alternativene hospits eller å bo på gata.

- støtte de pårørende, som er en viktig ressurs i alt omsorgsarbeid.
- at kommunen må sikre tomter for framtidige helse- og omsorgsbygg.

Ansvarlig økonomisk politikk

Sandnes venstre vil

føre en langsiktig politikk for kommunens økonomi. Dette krever god budsjettstyring og høy kommunal egenfinansiering av investeringer. Bo- og arbeidsmarkedet på Jæren omfatter mange kommuner, og stadig flere oppgaver må løses interkommunalt unntatt folkevalgt styring.

Aktuelle utfordringer er både arealutnytting, jordvern, tjenesteutvikling, infrastruktur og samferdsel. Samtidig kan større kommuner gi lengre avstand mellom kommunale representanter og folk flest, og kan også øke utgiftene til administrasjon og styring.

Sandnes Venstre vil:

- føre en langsiktig økonomisk politikk.
- unngå å innføre eiendomsskatt så langt som mulig og så lenge innbyggerne får de tjenester de har krav på.
- redusere kommunalt eierskap som ikke har en klar samfunnsmessig begrunnelse.
- at ekspropriasjon bare skal bli brukt til særs viktige samfunnsformål.
- at Sandnes tar et regionalt ansvar for å bygge nok boliger til å dekke behovet i regionen.
- at forenkling og brukervennlighet alltid må ligge til grunn for utformingen av kommunale regler, forskrifter og skjema.
- at kommunen vurderer å innløse boliger som etter vedtatte planer må rives, for så å bruke disse til kommunale formål inntil utbygging starter.
- at kommunen prioriterer å investere i utbygging av nye svømmehaller før evt. bygging av ishall.

